

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 17P/104/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7625202945
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Komár
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2025:7625202945.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudca JUDr. Juraj Komár v právnej veci mal. dieťaťa: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom u matky, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, dieťa rodičov: matka A. C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. F. XXXX/XX, G. F. H. a otec A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom I. X, G. F. H. v konaní o návrhu matky na zmenu priezviska takto

rozhodol:

I. Návrh matky na udeleniu súhlasu na zmenu priezviska mal. A. B., nar. XX.X.XXXX zamieta.

II. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 9.7.2025 bol tunajšiemu súdu doručený návrh matky, ktorým žiadala, aby súd udelil za otca maloletého súhlas k podaniu žiadosti o zmenu priezviska z doterajšieho priezviska. Svoj návrh odôvodnila tým, že dlhodobo dochádza k nejasnostiam a komplikáciám pri používaní súčasného priezviska a oslovovaní počas návštev zdravotníckych zariadení, dochádzky v materskej škole, pri cestovaní a iných aktivitách, ktoré maloletý absoljuje za prítomnosti matky resp. starých rodičov maloletého, keďže nemajú rovnaké priezvisko. Ďalej uviedla, že maloletý žije od narodenia s ňou v spoločnej domácnosti s jej rodičmi, pričom zabezpečuje kompletne celú starostlivosť o neho. Otec sa na starostlivosti nepodieľa, stretáva sa s ním príležitostne a nepravidelne, omnoho viac času trávi so starým otcom, ktorý mu nahrádza pravidelný chýbajúci každodenný kontakt s otcom, a ktorého identifikuje ako blízku osobu na ktorú je naviazaný. Za svoju rodinu považuje členov spoločnej domácnosti a je mu blízke ich spoločné priezvisko s ktorým sa identifikuje a preto je podľa matky v najlepšom záujme maloletého zmena jeho priezviska..

2. Súd vykonaným dokazovaním v priebehu pojednávania zistil nasledujúci skutkový stav:

3. Matka na pojednávaní zotrvala na podanom návrhu, okrem iného uviedla, že pri školských súhlasoch je nezrovnalosť mien, pre pedagógov je to tiež zložité. Dlhodobo sa stretáva s tým, že ju oslovujú raz B., raz D.. Taktiež nechce, aby sa maloletý stal terčom šikany lebo je citlivý a matku zarazilo v domácom prostredí kde sa pohybuje nikdy nepočul slovo pankhart až raz prišiel zo školy domov s roztrhaným tričkom, že ho spolužiaci nazvali pankhartom, lebo nemá otca. Maloletý vyhlasuje, že sa chce volať D.. Taktiež ak cestujú majú problém. Boli raz v zahraničí a maloletý mal byť ošetrený na pohotovosti a na kartičke bolo B.. Keď ich zavolali ako B., a nikto z nich sa nezdvihol lebo nereagovali na dané priezvisko. Taktiež keď v zahraničí mali autonehodu, došla záchranka kde boli vyšetrení a bola matke položená otázka či je maloletý ukrajinec, ako keby nesúlalom priezvisk to vyzerá, že nepatrí k nim. Chce, aby zmenou priezviska to mal v živote jednoduchšie.

4. Otec na pojednávaní zotrval na svojom písomnom vyjadrení, okrem iného uviedol, že výživné platí, aj nad rámec. Naposledy keď bol maloletý na operácii, ktorá stála 1600 eur tak 400 eur zaplatil a dohodli sa že to zaplatia s matkou na polovicu. Na meniny, narodeniny sa skladajú, kúpila sa mu kosačka, bicykel. Stretávanie sa nevie sa s matkou dohodnúť. Má každý utorok a v sobotu určený styk, pod dohľadom matky a to sa mu nepáči. S A. sa stretávam, počas covidu malého nevidel. Mal syna aj u seba na víkend, to bolo super, ale bolo dávno. Naposledy za mesiac a pol ho videl 3 hod. Teraz mu bráni v styku to, že sa s matkou nedá dohodnúť. Minule sa ozval, žiaden dopad.

5. Z listinných dôkazov, ktoré boli vykonané počas pojednávania vyplýva nasledovné:

6. Z rodného listu maloletého mal súd za preukázané, že mal. A. sa narodil matke A. C. D. a otcovi A. B..

7. Uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 10.7.2025 pod sp. zn. 17P/104/2025-15, súd ustanovil maloletým deťom kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves.

8. Zo spisu Okresného súdu Spišská Nová Ves, sp. zn. 3P/181/2020 vyplynulo, že súd rozsudkom pod sp. zn. 3P/181/2020 -59 zo dňa 7.9.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach pod sp. zn. 7Cop/4/2021-91 zo dňa 29.6.2021 rozhodol takto:

I. Z v e r u j e sa mal. A. B., nar. XX.X.XXXX, do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená a povinná maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach a otec je povinný prispievať na výživu mal. A. výživným vo výške 150, Eur mesačne počnúc dňom 11.06.2020, ktoré výživné je otec povinný platiť k rukám matky, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

II. Dlh na výživnom zo strany otca na mal. A. B., nar. XX.X.XXXX, za obdobie od 11.06.2020 do 31.08.2020 v celkovej výške 100,- Eur súd p o v o ľ u j e otcovi splácať po 20,- eur v mesačných splátkach spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok, pri nezaplatení čo i len jednej z nich, od právoplatnosti rozsudku do rúk matky.

III. Dohoda rodičov o úprave styku otca s mal. A. B., nar. XX.X.XXXX, je nasledovná:

Otec je oprávnený stretávať sa s mal. A. každý utorok od 16:00 hod. do 18:00 hod za prítomnosti matky a každú sobotu v čase od 9:00 hod. do 12:00 hod. za prítomnosti matky.

IV. V prevyšujúcej časti súd návrh matky z a m i e t a .

V. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

9. Z písomného vyjadrenia otca vyplynulo, že s návrhom matky v celom rozsahu nesúhlasí. Okrem iného uviedol, že maloleté dieťa nesie jeho priezvisko, ktoré mu bolo určené pri narodení so súhlasom oboch rodičov. Tento údaj bol zapísaný v matrike a predstavuje významnú súčasť identity dieťaťa. Je zapísaný ako otec dieťaťa a aktívne sa zaujíma o jeho život, vývoj a výchovu. Okrem riadne stanoveného výživného prispieva aj na iné potreby dieťaťa. Snaží sa stretávať s dieťaťom aj nad rámec času upraveného súdnym rozhodnutím. Bohužiaľ styk je limitovaný rozhodnutiami matky a jej aktivitami so synom. Všetko musí byť tak ako povie matka dieťaťa. Zmenu priezviska vníma ako závažný zásah do identity dieťaťa, ktorá by mohla viesť k oslabeniu väzieb k otcovi. Podľa názoru otca maloletý si ešte nevie uvedomiť dopady spojené so zmenou priezviska ale na druhej strane nevyklučuje, že keď bude starší bude sa môcť rozhodnúť sám aké priezvisko chce nosiť.

10. Z písomného vyjadrenia matky vyplynulo, že s vyjadrením otca nesúhlasí. Okrem iného uviedla, že hoci priezvisko bolo určené spoločným prehlásením, ale po narodení dieťaťa otec sa nepodieľal na starostlivosti a po krátkom čase ich opustil. Otec ani v súčasnosti sa riadne nezaujíma o maloletého, nesleduje jeho život, nepozná jeho záľuby. Pokiaľ ide o platenie výživného tak otec hradí súdom určené výživné a na operáciu maloletého prispel 400 eur. S maloletým sa nestretáva podľa rozhodnutia súdu, ignoruje dni a časy a požaduje stretnutia len podľa svojej potreby. Aj počas prázdnin musela zabezpečiť

starostlivosť a program sama. Maloletý si svojej priezvisko neužíva a nestotožňuje sa s ním a zmena je dôležitá hlavne z praktických dôvodov, aby nedochádzalo k nedorozumeniam.

11. Zo správy kolízneho opatrovníka (čl. 32) o prešetrení pomerov vyplynulo, že matka je zamestnaná v G. F. H. ako zooložička. Spoločne s maloletým synom a starými rodičmi obýva trojizbový byt v osobnom vlastníctve starých rodičov. Matka sa pravidelne podieľa na chode domácnosti. Maloletý A. nastúpi v školskom roku 2025/2026 do prvého ročníka Základnej školy. Je zdravý. S matkou častou chodievajú do prírody. Zatiaľ sa nevenuje žiadnym pravidelným krúžkom. Rád chodíva na záhradku starých rodičov, kde pestujú rôzne druhy ovocia a zeleniny, maloletý A. sa na tom rád podieľa. Zo slov matky vyplýva: „Otec vôbec nedodržiava úpravu styku. Doslova to ignoruje. Stretáva so synom, ako to otcovi vyhovuje. Otec si syna nechodí prevziať, ja ho vozím k nemu. Niekedy napíše, ako sa má A., alebo kde je A.. Vnímam, že ho má rád, ale tie rodičovské povinnosti z jeho strany nie sú riadne plnené. Otec pôsobí ako človek, ktorý sa hrdí, že má syna, ale všetky povinnosti spojené s výchovou dieťaťa ostávajú na mne. Vyživovaciu povinnosť si plní. Nad rámec výživného prispel raz v zime, keď A. potreboval kúpiť topánky a raz na jar, keď A. podstúpil nákladné zubné ošetrovanie v celkovej anestézii. Bolo aj obdobie, keď otec synovi nič nezakúpil k narodeninám. Zmenu priezviska som začala riešiť približne pred rokom, napísala som si žiadosť na zmenu priezviska, osobne som oslovila otca, požiadala ho o jeho súhlas. Otec reagoval negatívne, že s tým nesúhlasí. V polovici júna 2025 som otca opätovne v tejto veci oslovila, ale jeho nesúhlasný postoj pretrváva. Z uvedeného dôvodu som sa návrhom obrátila na súd. K zmene priezviska som dospela po opakovaných skúsenostiach s nedorozumením napr. v zdravotníckych zariadeniach, pred úradmi a pri cestovaní. Priezvisko syna sa nestotožňuje s mojím a vznikajú nedorozumenia. Mňa oslovujú pani B. alebo nás oslovujú D.. A. je potom z toho taký zmätený. A. si raz robil také štítky, kam si písal mená, priezviská a adresy. Pýtal sa na mňa, na babku, na dedka, na seba a vtedy sa tak zarazil, že on má iné priezvisko. Tak som mu vysvetlila, že by mohol mať aj priezvisko B. D. a mal by aj tatíkové aj mamkine priezvisko. A. sa to tak páčilo. Nechcem, aby syn nemal vôbec otcove priezvisko, predsa len vníma aj toto priezvisko, ale bola by som rada, ak by mal aj moje priezvisko práve z toho dôvodu, že všetka tá osobná starostlivosť, výchova, zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti, plnenia predprimárnej a primárnej povinnej školskej dochádzky je výlučne na mne. Bola by som rada, aby viac nedochádzalo k nedorozumeniam v tomto smere pred inštitúciami a v očiach dieťaťa.“ Neskôr v priebehu nasledujúcich dní matka telefonicky kontaktovala tunajšie oddelenie a uviedla, že sa informovala na Okresnom úrade v Spišskej Novej Vsi ohľadom možnosti zmeny priezviska dieťaťa, kde jej bolo vysvetlené, že súčasná právna úprava umožňuje len jedno priezvisko. Na základe toho bude žiadať súd o udelenie súhlasu namiesto otca na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletého dieťaťa z priezviska B. na priezvisko D..

12. Zo správy kolízneho opatrovníka (čl. 33) o prešetrení pomerov vyplynulo, že dňa 5.9.2025 bolo vykonané zisťovanie názoru maloletého A., ktorý sa dostavil na tunajšie oddelenie v sprievode matky. Spočiatku pôsobil hanblivo, nekomunikatívne, túžil sa k matke. Po nadviazaní kontaktu s dieťaťom poverený zástupca kolízneho opatrovníka požiadala matku, aby opustila priestor kancelárie, nakoľko zisťovanie názoru maloletého dieťaťa sa vykonáva v neprítomnosti rodiča. Maloletý A. sa uvoľnil a uviedol nasledovné: „Chodím do školy na Jilemnického, to mám veľmi blízko od domu. Chodím do 1.B. Pani učiteľka sa volá G.. Ja ju volám zatiaľ len pani učiteľka. Ja som A. B. a chcel by som sa volať A. D., lebo tatík k nám máličko chodí a on si robí svoje veci, máličko je so mnou. Mne sa to priezvisko nepáči. My sme všetci doma D., len ja som taký sám. Ja som povedal mamke, že by som sa chcel volať D.. Dávnejšie. V škole som sa predstavil tým pôvodným priezviskom B., lebo teraz také mám priezvisko. Ale chcem mať priezvisko D.. Mamka sa tak volá, J. sa tak volá, to je náš dedo. Dedo sa mi od mala veľmi venuje, skoro vždycky. V lete chodím na tábor ochrancov prírody, vtedy som sa s tatíkom videl, odvtedy ešte raz a potom už nie. Tatík nechodil k nám domov, len 4x u nás bol, ja chodím k nemu a chcem chodiť. Tatík nevie, že sa chcem volať D.. Ja som sa rozhodol po poslednom stretnutí s tatíkom, že sa chcem volať D.. Proste všetci sú D. a ja nie som. A. sa so mnou o tom nerozprávala, ale vie, že sa chcem tak volať. Mamka sa ma nepýtala, či sa chcem volať D., to ja som jej to povedal.“ Rodičia, ktorí sa domáhajú zmeny priezviska maloletého dieťaťa často argumentujú tým, že rozdielne priezviská rodiča a maloletého im spôsobujú komplikácie na úradoch, v škole, pri kontakte s lekármi, prípadne, že je dieťa konfrontované zo strany spolužiakov alebo iných osôb ohľadom rozdielného priezviska. Vplyv rodiča, s ktorým dieťa žije v spoločnej domácnosti, nie je vylúčený. Maloleté dieťa sa totiž môže stotožňovať s názormi toho rodiča, s ktorým trávi podstatnú časť života, bez toho, aby si uvedomovalo všetky dôsledky. Rozdielnosť priezviska maloletého dieťaťa a rodiča, ktorý sa zmeny domáha, nie je však automaticky dôvodom na udelenie súhlasu na zmenu priezviska. Dopad tohto rozdielu by sa musel, podľa názoru kolízneho

opatrovníka, zásadným spôsobom prejavíť vo vývine a v živote maloletého dieťaťa. Úrad zastáva názor, že samotná rozdielnosť priezvisk život maloletého dieťaťa s rodičom zásadne neovplyvňuje. Je to práve rodič, ktorý má primeraným spôsobom dieťaťu vysvetliť, prečo sa volajú inak. Dôvodom na zmenu priezviska maloletého dieťaťa by nemali byť ani vzájomné antipatie, konflikty medzi rodičmi, alebo nespokojnosť jedného z rodičov so spôsobom výchovy druhého rodiča. V prípade, ak je jeden z rodičov nespokojný s tým, ako vychováva spoločné dieťa druhý rodič, má k dispozícii iné prostriedky na nápravu tohto stavu, než je zmena priezviska ich spoločného dieťaťa. Maloletý A. svoje aktuálne priezvisko neodmieta, reaguje na priezvisko B., predstavuje sa týmto priezviskom. Podľa jeho vlastných slov, aj pri svojom úvode v škole sa predstavil ako A. B., nepredstavil sa priezviskom matky. Zároveň z rozhovoru s dieťaťom je zrejmé, že dieťa neodmieta ani otca a naďalej o kontakt s ním prejavuje záujem. Vychádzajúc z komplexného posúdenia celej situácie v rodine, kolízny opatrovník zastáva názor, že toho času nie je dôvod na zmenu priezviska u maloletého A..

13. Podľa článku 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „ZoR“) záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

14. Podľa § 24 ods. 5 ZoR, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

15. Podľa § 28 ods. 1 ZoR, Súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa.

16. Podľa § 28 ods. 2 ZoR, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujem maloletého dieťaťa.

17. Podľa § 35 ZoR, Ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

18. Podľa § 36 ods. 1 ZoR Rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. 6) Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

19. Podľa § 43 ZoR, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

20. Podľa článku 4 Základných princípov zákona č. 161/2015 Z.z., Civilný mimosporový poriadok (ďalej len ako „CMP“), súd aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej. Ak je účastníkom konania osoba so zdravotným postihnutím, zabezpečí súd účinný prístup k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými účastníkmi konania.

21. Právo styku rodiča s dieťaťom je právom, ktoré vznikne tomu rodičovi, ktorému nie je dieťa rozhodnutím súdu zverené do jeho osobnej starostlivosti. V tomto smere je potrebné poukázať na článok 8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, z ktorého vyplýva pozitívny záväzok štátu chrániť záujmy rodiny a prispievať aktívne k udržiavaniu a obnovovaniu rodinnoprávnych väzieb. Vyhliadky na vytvorenie takýchto väzieb sa postupne znižia a napokon zaniknú, ak biologickému rodičovi a dieťaťu nikdy nie je dovolené stýkať sa alebo len zriedka, to znamená, že žiadne prirodzené puto nemá nádej medzi nimi ani vzniknúť. Právo styku a zásady jeho správneho výkonu sa premietajú do judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý opakovane konštatoval, že je v záujme dieťaťa, aby udržovalo rodinné vzťahy s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich koreňov (Gorgulu versus Nemecko), resp. že dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavíť svoje city skutočne, slobodne, bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča (Hansenová versus Turecko).

22. Podľa článku 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

23. Podľa článku 6 Dohovoru o právach dieťaťa Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú, že každé dieťa má prirodzené právo na život. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú v najvyššej možnej miere zachovanie života a rozvoj dieťaťa.

24. Podľa článku 9 bod. 3 Dohovoru o právach dieťaťa Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa oddeleného od jedného alebo oboch rodičov udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi, ibaže by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa.

25. Podľa článku 12 bod. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni.

26. Podľa článku 12 bod. 2 Dohovoru o právach dieťaťa, Za tým účelom sa dieťaťu poskytuje najmä možnosť, aby sa vypočulo v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho dotýka, a to buď priamo, alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu, pričom spôsob vypočutia musí byť v súlade s procedurálnymi pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva.

27. Podľa čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

28. Podľa čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona.

29. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že matka a otec sú rodičmi mal. A.. Maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky a súčasne bol upravený styk otca s maloletými (sp. zn. 3P/181/2020). Otec preukázateľne hradil určené výživné (3P/181/2020), prispel občasne aj nad rámec výživného. V súčasnosti všetku starostlivosť o maloletého zabezpečuje matka, ale otec sa s maloletým stretáva hoci nie v určenom čase. Stretávanie otca s maloletým je v súčasnosti na nepravdepodobnej báze, pričom maloletý otca akceptuje, stotožňuje sa s ním ako otcom a žiadnym spôsobom ho nevyčleňuje zo svojho života. Zo samotného zisťovania názoru dieťaťa bolo preukázané, že na svoje priezvisko reaguje

a okrem uvedenie, aby sa volal ako jeho matka nespomenul žiadnu situáciu, ktorá ho pomkla k tomu, prečo chce zmeniť priezvisko.

30. Vzhľadom na vykonané dokazovanie pri vyhodnotení dôkazov a tvrdení účastníkov konania, súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi CMP podľa Čl. 10 ods. 1 CMP a s poukazom na participačné práva dieťaťa neudelil matke súhlas na miesto otca na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletému na príslušnom Okresnom úrade a to z priezviska "B." na priezvisko "„D.“ a predmetný návrh zamietol

31. V prípadoch, ak sú vzťahy medzi rodičmi natoľko narušené, že sa o starostlivosti a styku alebo iných dôležitých otázkach ohľadom maloletých nevedia dohodnúť musí autoritatívne rozhodnúť súd. Súd pri svojom rozhodovaní prednostne neprihliada na to, ako si úpravu rodičovských práv a povinností, alebo vyriešenie iných dôležitých otázok predstavujú rodičia, ale prvoradým je vždy záujem dieťaťa. Je logické, že vždy aspoň jeden z rodičov nebude s rozhodnutím súdu súhlasiť. Dôležité je zdôrazniť, že pri rozhodovaní vo veciach maloletých nie je prvoradým cieľom uspokojiť požiadavky rodičov, ale rozhodnúť tak, aby to bolo v čo najlepšom záujme maloletého dieťaťa, ktoré je vo vývine a všetko, čo na neho dolieha v detstve, ho môže neskôr ovplyvniť, a to už v negatívnom alebo pozitívnom smere.

32. V predmetnom konaní bolo v prvom rade potrebné vyriešiť otázku či súdnym rozhodnutím budú: a) dotknuté rodičovské práva (§28), b) obmedzené rodičovské práva (38 §), alebo c) nedôjde k dotknutiu ani obmedzeniu rodičovských práv (§ 35).

33. Po zhodnotení stavu veci možno jednoznačne konštatovať, že predmetom konania sú práva a povinnosti subsumované do samostatného ustanovenia Zákona o rodine (§ 35), podľa ktoré súdy rozhodujú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností (udelenie súhlasu na zmenu priezviska dieťaťa potom, ako sa rodičia v tejto veci nedohodli). Teda rozhodnutím o udelení súhlasu by nedošlo k obmedzeniu alebo pozbaveniu rodičovských práv a povinností resp. pozastaveniu ich výkonu, keďže samotným rozhodnutím nedôjde k zmene priezviska, a samotné rozhodnutie o zmene priezviska patrí do právomoci príslušnému úradu.

34. Rozhodovanie o udelení súhlasu so zmenou priezviska mal. dieťaťa na podanie žiadosti na príslušný úrad a jeho udelení má súd rozhodnúť len v prípadoch ak nastanú tak závažné dôvody, ktoré to vzhľadom na vzniknutú situáciu odôvodňujú. Pôjde hlavne o dôvody kedy jeden z rodičov neprejavuje žiaden záujem o maloletého, neplní si vyživovaciu povinnosť, stratil akýkoľvek záujem o dieťa, dieťa stratilo citový vzťah k tomu rodičovi a súčasne nesúhlasí so zmenou priezviska alebo závažný dôvod spočíva v tom, že nie je v záujme výchovy maloletého dieťaťa spájanie sa s tým rodičom prostredníctvom priezviska.

35. Následne bolo potrebné vyriešiť otázku či vyhovie návrhu je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Zo zisteného skutočného stavu veci a vykonaného dokazovania je možné jednoznačne konštatovať, že neboli zistené tak závažné dôvody, ktoré by svojou povahou v súčasnosti odôvodňovali vyhovieť návrhu matky. Nebolo zistené, aby aktuálne priezvisko nejakým spôsobom obmedzovalo život dieťaťa, zhoršovalo mu postavenie v spoločnosti alebo ho vystavovalo resp. spájalo s negatívnou reakciou ľudí alebo detí v školskom zariadení. Tvrdenia matky ohľadom nejasnosti v rôznych situáciách možno považovať len za subjektívne vyhodnotenie danej situácie, ale určite to nemožno považovať za dôvody odôvodňujúce zmenu priezviska. Treba poznamenať, že v súčasnej dobe je všeobecne bežné, že maloleté deti nenesú rovnaké priezvisko ako rodič s ktorým vyrastá väčšinu času a spoločnosť ako taká ako aj inštitúcie sú na tieto situácie zvyknuté a nemôže to pre nich vytvárať problém pri vybavovaní si svojej agendy. Zmena priezviska by nemala byť na mieste tam, kde je odôvodnená obava, že by mohla táto zmena viesť k uvoľneniu rodinných vzťahov, keďže štát má urobiť všetko preto, aby sa rodinné vzťahy udržiavali. Otec prejavu snahu o kontakt s maloletým hoc nepravidelne, ale záujem otca tam existuje a taktiež maloletý chce byť s otcom pokiaľ k stretnutiu dôjde. Reálne dochádza ku vzájomnej komunikácii a stretávaniu medzi otcom a dieťaťom. Teda nemožno vyvodit' záver, že otec neprejavuje žiaden záujem o dieťa a dieťa v spojitosti s nezaujmom otca stratilo na neho citové väzby. Taktiež si otec plní vyživovaciu povinnosť a snaží sa prispievať aj nad rámec podľa svojich možností a schopností. Takto zhodnotením možno vyvodit' záver, že zmena priezviska v súčasnosti nie je v záujme maloletého dieťaťa. Za daných okolností by mohla viesť k potencionálnemu uvoľňovaniu väzieb medzi dieťaťom a otcom, až k ochladeniu týchto väzieb a je potrebné urobiť všetko, aby sa vzťahy kde je to možné naďalej udržiavali a rozvíjali pokiaľ existuje reálna nádej na ich zlepšenie, čo v danom prípade je prítomná.

36. Maloletý vzhľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť samostatne zhodnotil svoje väzby na otca a ich vzťah k nemu ako aj k priezvisku. Hoci sa maloletý vyjadril, že sa chce volať ako jeho matka, súd má zato, že ide skôr prirodzenú reakciu dieťaťa keďže vyrastá v domácnosti s iným priezviskom. Nejde o výsledok zmeny názoru dieťaťa, ktorá by sa spájala s negatívnymi situáciami spojenými s otcom alebo inými situáciami. Je potrebné dodať, že sama matka najprv maloletému povedala, že sa bude volať oboma priezviskami pokiaľ to bude možné, s čím maloletý súhlasil a až po zistení, že to nie je legislatívne možné maloletý sa chcel volať ako matka. Z toho možno usúdiť, že podnecovateľom hoci možno nepriamo v názore maloletého bola matka. V jeho veku sú deti citlivé na vonkajšie podnety a nevedia ich racionálne vyhodnocovať ako dospelý človek a dokážu sa nadchnúť aj z takejto zmeny bez toho aby si uvedomovali následky. Takáto zmena v ponímaní dieťaťa môže mať negatívny vplyv na nadviazanie hlbšieho vzťahu s otcom, nakoľko môže mať pocit, že nepatrí k otcovi.

37. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

38. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

39. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

40. O náhrade trov účastníkov konania súd vzhľadom na vyššie uvedené rozhodol podľa § 52 CMP v spojení s § 57 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves písomne v troch vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok/ ďalej len ako „CSP“).

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 62 ods. 3 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.